

Persbericht
19 december 2018

Deltaplan voor biodiversiteit in Nederland: samen natuurverlies ombuigen naar herstel

Een brede maatschappelijke beweging presenteert vandaag haar aanpak voor natuurherstel in Nederland. De deelnemers zijn kennisinstituten, landbouwvertegenwoordigers, bedrijven, natuur- en milieuorganisaties en een bank. Zij laten zien dat we door betere samenwerking en het stimuleren en waarderen van grondgebruikers het biodiversiteitsverlies om kunnen buigen naar herstel. Deze partijen nodigen vandaag nadrukkelijk de rest van Nederland uit om aan te sluiten. Zodat Nederland een voorbeeld wordt van een dichtbevolkte delta waar we natuur en economische ontwikkeling verbinden en onze kwaliteit van leven - en die van toekomstige generaties – borgen.

Herstel van biodiversiteit is van belang voor een rijkere natuur én is ook de basis voor ons welzijn en onze welvaart. Ondanks jarenlange inspanningen van veel grondgebruikers wordt nog niet het gewenste resultaat bereikt. Daarom hebben de deelnemende partijen voor het eerst de handen ineengeslagen om samen te werken aan een concrete aanpak die wél het verschil gaat maken.

Natuur is overal

Natuurgebieden, landbouwgebieden en de openbare ruimte zijn van groot belang voor biodiversiteit in Nederland, want natuur kent geen scherpe grenzen. Kijk maar naar de insecten die gewassen bestuiven en de weidevogels en vlinders die zich zowel thuis voelen in natuurgebieden als in de wegbermen. Samen beslaan deze gebieden 90% van het Nederlandse oppervlak. Als alle grondgebruikers in een gebied gaan samenwerken zijn er meer kansen voor wilde planten en dieren. Bijvoorbeeld via een rijkere bodemleven, een houtwal die natuurgebieden verbindt, een kruidenrijk grasland of een spoordijk vol bloemen. Zo kunnen bedreigde soorten zich herstellen en kan de natuur zich beter aanpassen aan klimaatverandering.

Onze aanpak

Kern van onze aanpak is dat iedereen grondgebruikers, zoals natuurbeheerders, boeren, overheden en particulieren, kan stimuleren en waarderen voor hun prestaties die bijdragen aan herstel van biodiversiteit. Door deze prestaties eenduidig meetbaar te maken, is stapeling van beloning mogelijk en zien we ook hoe deze prestaties optellen tot echte biodiversiteitswinst. Goede monitoring is hierbij onontbeerlijk en is ook onderdeel van de aanpak.

Doelen voor 2030

In het Deltaplan Biodiversiteitsherstel staan ambitieuze doelstellingen voor natuurgebieden, landbouwgebieden en de openbare ruimte:

- Door het verbeteren van de aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor planten en dieren en gebiedsgerichte samenwerking zijn in 2030 natuurgebieden effectief met elkaar verbonden en kunnen ze optimaal worden beheerd.
- Door het stimuleren van nuttige insecten en een vruchtbare bodem, het creëren van gunstige leefomstandigheden voor wilde dieren en planten op boerenland en het regionaal sluiten van kringlopen krijgt biodiversiteit op boerenland meer ruimte.
- Door de natuurvriendelijke inrichting van bermen, dijken, bedrijventerreinen en ander openbaar groen ontstaat een fijnmazig netwerk waar wilde dieren en planten kunnen floreren.

Om deze doelen te realiseren, zijn vijf succesfactoren van belang:

- draagvlak en gedeelde waarden;
- het realiseren van nieuwe verdienmodellen;
- stimulerende en coherente wet- en regelgeving;
- nieuwe kennis en innovatie;
- gebiedsgerichte samenwerking tussen alle grondgebruikers in een regio.

Doordat iedereen een positieve bijdrage kan leveren aan deze succesfactoren wordt het herstel van biodiversiteit een verantwoordelijkheid en zorg van ons allemaal.

Wat gaan wij doen?

De opstellers van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel presenteren vandaag hoe zij hier concreet aan gaan bijdragen. Een paar voorbeelden:

- Supermarkten en andere afnemers zullen werken aan een betere positie voor boeren die aantoonbaar bijdragen aan biodiversiteitsherstel: onder andere via certificering en keurmerken.
- De Rabobank gaat boeren die bijdragen aan herstel belonen met een rentekorting op leningen.
- Het Wereld Natuur Fonds, Stichting Veldleeuwierik en de Rabobank ontwikkelen een Biodiversiteitsmonitor voor de akkerbouw, naar het voorbeeld van de Biodiversiteitsmonitor die al in de melkveehouderij is ontwikkeld. Boeren die bijdragen aan biodiversiteitsherstel kunnen zo door verschillende partijen worden beloond.
- In 2019 starten 25 beheereenheden van Natuurmonumenten met de uitvoering van een landbouwscan, waarin ze samen met boeren actief op zoek gaan naar initiatieven en kansen om de doelstellingen uit het Deltaplan in de praktijk te brengen.
- Boeren kunnen bijdragen aan het beheer en onderhoud van openbaar groen en daarbij regionale kringlopen meer sluitend maken. LTO Nederland en BoerenNatuur zullen vanaf 2019 boeren hierin actief stimuleren en ondersteunen en roepen wegbeheerders op om daarover met (groepen van) ondernemers afspraken te maken.

Aansluiten nieuwe organisaties

Het is nu tijd voor de volgende stap. Het Deltaplan kon tot stand komen dankzij veel betrokken personen en organisaties. Om succesvol te kunnen zijn, hebben we meer partijen nodig die tot nu toe niet aan tafel zaten, zoals ministeries, provincies, waterschappen en gemeenten die voor nieuw beleid kunnen zorgen. Maar ook bedrijven, belangenorganisaties en particulieren kunnen hun steentje bijdragen.

“We zijn trots op de koers die we vandaag presenteren,” zegt Louise Vet, voorzitter van het voorbereidende Deltaplan-team. *“Er is commitment, en we hebben scherpe tegenstellingen overbrugd. Nu is het moment voor nieuwe partijen om aan te sluiten: bij het definitieve plan voor daadwerkelijk herstel van de biodiversiteit zijn zij onmisbaar.”*

MEER INFORMATIE

Droombeeld 2030: een florerende delta voor mens en natuur

Een ‘rijker’ Nederland is het gezamenlijke droombeeld. Dat is waar de partijen die nu het Deltaplan ondertekenen voor staan en hun verantwoordelijkheid in willen nemen. Tegelijkertijd roepen ze andere partijen op om mee te doen en samen ervoor te zorgen dat Nederland weer een land is waar de biodiversiteit floreert. Waardoor de natuur weer rijker en de landbouw weer gezonder wordt. Waar mensen kunnen genieten van een prachtig en divers landschap, en een breed aanbod van Nederlandse producten in de winkels.

Wie?

Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel is een initiatief van het Netherlands Ecological Research Network (NERN) in samenwerking met BoerenNatuur, Commonland, Duurzame Zuivelketen, Federatie Particulier Grondbezit, IUCN NL, LandschappenNL, LTO Nederland, Milieudefensie, Natuurmonumenten, Natuur- en Milieufederaties, Royal Agrifirm Group, Rabobank, Stichting Natuur en Milieu, Unilever, Soorten NL, Vogelbescherming Nederland, Wereld Natuur Fonds en Werkgroep Grauwe Kiekendief.

Vertegenwoordigers van de volgende organisaties werken namens de 19 partijen als 'kwartiermakers' aan het Deltaplan Biodiversiteitsherstel:

Agrifirm, BoerenNatuur, Centraal Bureau Levensmiddelenhandel, Duurzame Zuivelketen, LTO Nederland, Natuur- en Milieufederaties, Naturalis Biodiversity Center, Natuurmonumenten, Rabobank, Stichting Veldleeuwerik, De Vlinderstichting, Wereld Natuur Fonds en NERN (Netherlands Ecological Research Network) Louise Vet (NIOO-KNAW) fungeert als onafhankelijk voorzitter van de kwartiermakers.

www.samenvoerbiodiversiteit.nl

CONTACTPERSONEN

Corine van Impelen - Hoofd Communicatie en Evenementen – Naturalis
corine.vanimpelen@naturalis.nl
06-22056252 / 071-7519533

Froukje Rienks - Hoofd PR & Wetenschapscommunicatie - Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW)
f.rienks@nioo.knaw.nl
06-10487481 / 0317-473590

QUOTES

Louise Vet, voorzitter van het Deltaplan en voorzitter initiatiefnemer NERN: *"We hebben al veel bereikt met de gezamenlijke aanpak die we vandaag presenteren, waarin we scherpe tegenstellingen hebben overbrugd en samen een beweging zijn gestart die op een andere manier gaat werken. Het aansluiten van andere partijen is nu cruciaal voor het succes. Daarom gaan we onze beweging verbreden en nodigen ook overheden, bedrijven en grondgebruikers uit om met ons mee te doen."*

Kirsten Schuijt, directeur van het Wereld Natuur Fonds: *'Om biodiversiteit in Nederland te herstellen moet de landbouw een onderdeel van de oplossing worden. Dat kan alleen als we het voor boeren aantrekkelijk maken om op een natuurvriendelijke manier voedsel te produceren. Het Wereld Natuur Fonds werkt daarom samen met boeren, ketenpartijen en de Rabobank aan nieuwe verdienmodellen en we zetten ons in om zoveel mogelijk partijen te vinden die boeren gaan belonen voor hun prestaties op biodiversiteitsherstel.'*

BoerenNatuur, een vereniging van boeren die zich al inzetten voor meer natuur op boerenland, biedt aan om als regisseur op te treden voor het maken van gebiedsgerichte afspraken. Voorzitter van deze vereniging Alex Datema stelt: *"Landbouw en natuur zijn van nature met elkaar verbonden, maar pas als we in het veld goed gaan samenwerken dan wordt 1 + 1 echt 3!"*

Stichting Veldleeuwerik, een netwerk van gangbare akkerbouwers, biedt aan om vanaf 2020 resultaten op het gebied van biodiversiteit te meten, zodat akkerbouwers inzicht krijgen in hun impact op biodiversiteit. Directeur Hedwig Boerrigter: *"Duurzame telers werken samen met de natuur. Meer kennis over de impact van de akkerbouwpraktijk op leven boven en in de bodem, leidt tot een grotere impact op biodiversiteitsherstel."*

Sijas Akkerman, portefeuillehouder landbouw en natuur van de 12 Natuur en Milieufederaties:

“De Natuur en Milieufederaties werken in alle 12 provincies samen met agrariërs in Living Labs Natuurinclusieve Landbouw en gebiedsprocessen aan het versterken van biodiversiteit op het boerenland.”

Koos Biesmeijer, wetenschappelijk directeur Naturalis Biodiversity Center: *“Biodiversiteit hebben we hard nodig en herstel ervan is urgent. Naturalis levert de kennis, vertelt het verhaal en werkt samen met iedereen die de trend wil ombuigen.”*

Marc Jansen, directeur CBL: *“Veel van wat supermarkten verkopen, begint als plantje in de grond. Of het nu roerbakgroenten, een pak melk, een karbonaatje of brood is, het begint direct of indirect in de grond. En meestal in de open ruimte op het platteland. Daarmee is er een directe verbinding tussen de koelkast van de consument en de landbouwgrond. En deze landbouwgrond moet duurzaam beheerd worden met ook aandacht voor biodiversiteit. Daarmee waarborgen we dat voedsel ook over decennia nog op deze grond kan worden geproduceerd. Bovendien zorgt een gevarieerde en krachtige biodiversiteit voor een aantrekkelijk landschap met een grote soortenrijkdom. Ook hierin nemen supermarkten samen met ketenpartners, overheden en maatschappelijke organisaties de verantwoordelijkheid die ons past om samen te werken aan een goede biodiversiteit.”*

Ben Haarman, LTO Nederland: *“Boeren zijn de oplossing. Het herstel van biodiversiteit gaat ons allemaal aan. We willen daar meer werk van maken en bieden oplossingen aan. Het Deltaplan beschrijft wat daarvoor nodig is. Met elkaar als initiatiefnemers benadrukken we dat in de eerste plaats een goed verdienmodel nodig is. Biodiversiteit heeft een prijs. Dat moet in onze voedselketen zichtbaar en belangrijk worden.”*

Marc van den Tweel, directeur Natuurmonumenten: *“Bescherming van natuur is geen taak van boswachters alleen, maar van iedereen. Want natuur is overal. In beschermde natuurgebieden, maar ook in weilanden, sloten, langs snelwegen en in stadsparken. Het mooie van het Deltaplan is dat het de gedeelde verantwoordelijkheid voor herstel van biodiversiteit als uitgangspunt heeft. Daarmee zet het een beweging in gang, waarmee we samen het verlies van biodiversiteit ombuigen naar herstel.”*

Inge van Schie, Duurzame Zuivelketen: *“Samenwerken is essentieel voor het herstel van biodiversiteit in Nederland, maar ook de kosten en baten moeten we met elkaar delen. De Duurzame Zuivelketen heeft daarom samen met anderen de Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij ontwikkeld. Die speelt een belangrijke rol in dit Deltaplan. Boeren die zich inspinnen om de biodiversiteit te stimuleren, kunnen hiermee door consumenten, overheden en financiers op basis van geleverde maatschappelijke diensten worden beloond. Zo maken we echt samen het verschil.”*

Ruud Tijssens, Group Director Public & Cooperative Affairs Agrifirm: *“Biodiversiteit is van groot belang voor de agrarische sector: inspelen op bodemleven, bestuiving en natuurlijke vijanden zijn essentieel voor een verantwoorde voedselketen. Biodiversiteit maakt een integraal onderdeel uit van de adviezen en diensten, die Agrifirm haar klanten en leden wil bieden. We zien dat onze veehouders en telers al grote inspanningen leveren om de biodiversiteit te bevorderen. Vaak uit een sterke persoonlijke overtuiging dat het anders moet. Als Agrifirm vinden we het belangrijk dat er meer waardering komt voor deze inspanningen, en dat deze inspanningen ook beter zichtbaar worden gemaakt. Zodat we met elkaar de effectiviteit van alle inzet kunnen verbeteren, en dat onze leden worden beloond voor hun inspanningen. De uitvoering van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel vormt een unieke basis om deze doelen te helpen realiseren.”*

Titia Wolterbeek, directeur van De Vlinderstichting: *“De infranatuur-partijen hanteren een integrale benadering om biodiversiteit te koppelen vanuit andere invalshoeken zoals veiligheid, gezondheid of middels een businessmodel. Het resulteert in win-win situaties en aansprekende praktijkvoorbeelden in de openbare ruimte.”*

Bas Rüter, directeur Duurzaamheid bij Rabobank: *“Rabobank heeft samen met de klanten een grote verantwoordelijkheid voor toekomstig perspectief. Dit uit zich in het lange termijn rendement en de impact op duurzaamheid en biodiversiteit. Het deltaplan biodiversiteit is een goed initiatief om de lange termijn afzet en de acceptatie van de maatschappij en consument te verbeteren.”*